

ಆ ಖುಷಿ ಈಗೆಲ್ಲಿ?

‘ಮೂರಿ ಹಬ್ಬ’ (ಡಿ. 28, ಮಣಿ ರಾಜು) ಮಂದಹಾಸ ಲೇಖನ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಈಗ ಮದುವೆ ಮುಂಬಿ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆ ಅಧಾರದಲ್ಲಿ ಅಯೋಜಿಸುವುದು ತೀಂಡಾನಂತಾಗಿದೆ. ಯಾರಿಗೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಸುಮನ್ನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾದರೆ ಸಾಕು ಎಂಬ

ಭಾವ. ಬಿರಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿಂ ಹೋಗುವ ಧಾರಂತ ಕೂಡ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಈ ಚಿತ್ರಣ ಬೆರೆಯದ್ದೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಿಷ್ಟುದೆ ನೇಂಟು ಎರಡು ದಿನ ಮುಂಚೆ ಬಂದು, ಮದುವೆ ನಂತರವೂ ಎರಡು ದಿನ ಇದ್ದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಕ್ಷಪಕ್ಷದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗುವ ಹಾಗೂ ಸಾನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಸಹ ಸಂತೋಷದಿಂದಲೇ ಬಬ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೇ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಂದ ಜನಕ್ಕೆ ಬಡಿಸಲು ಮನೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಹಕ್ಕಿರದ ಬಂಧುಗಳು ನೇರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲವೂ ಸಂತಕದಿಂದ ನೇರವೇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಆ ಖುಷಿ ಈಗ ಇಲ್ಲ ಅನಿಮ್ಮಿತ್ತದೆ.

—ಚಿನಕುರಳಿ ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ, ಬಂಗಳೂರು

ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು

‘ಮೂರಿ ಹಬ್ಬ’ ತುಂಬಾ ಸೋಗಸಾಗಿದೆ. ಓದಿದ ನಮಗೂ ಅವರ ಆಯಿವಸರಿ ಉಟ ಮಾಡಿದವೇ ಖುಷಿ ಅಯಿತು. ಪ್ರಣತ್ತೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾನ್ಯೇಜೆಂಟ್ ನಾವರ ಕೈಗೆ ಸೀಕೆಕೊಂಡು ದಿವಾಳಿಯಾಗದೇ, ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಚ್ಚನ್ ಮಾಡಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದರು.

—ಕೆ.ವ. ಸಾರ್ಥಕ, ಮೈಸೂರು

ಅಪರೂಪದ ಬರಹ

‘ಡೊನ್ ನೂಕ್: ಸೀಲಾಗಳ ಪ್ರಸೂತಿ ಗೃಹ’ (ಡಿ. 28, ಡಾ. ಪ್ರೇಮಲತ ಬಿ.) ಪ್ರವಾಸ ಲೇಖನ ಮಾಹಿತಿಪ್ರಾಣವಾಗಿದೆ. ಸೀಲಾಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಪ್ಪೇನೂ ತಿಳಿಯದ ಬಹಳಷ್ಟು ಓದುಗಿರೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಅಪರೂಪದ ಲೇಖನವೇನಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಜೀವವೈದ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಪ್ರತಿಪನ್ಮಂಗಳ್ಲೂ ಅಳವಡಿಸಿರೆ ಒಳ್ಳೆಯಿದು.

—ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನೂಕ್ ರಾವ್ ಎಂ.ಎಲ್., ದಾವಣಗೆರೆ

ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಸಂಗತಿ

ಇಂಗೆಂಡಿನ ಲಿಂಕನ್ ಕೌಂಟಿಯ ಮೇಬಲ್ ತೋರ್ಪಾನಲ್ಲಿನ ಸೀಲಾಗಳ ಕುರಿತ ಬರಹ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಪರಿಚಿತ ಲೋಕಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದೋಯ್ದಿತ್ತು. ಲೇಖಿಕರು ಸೀಲಾಗಳ ಜೀವನ ಚಕ್ರವನ್ನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ರೀತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.

—ಶರೀಧರ ಎಲೆ, ಬಂಗಳೂರು

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ

ರಚನಾತ್ಮಕ ಟೀಕೆ-ಟ್ರಾಫಿಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿ ಚೆಟುಕು, ಚುರುಕಾಗಿರಲಿ. ಇ-ಮೇಲ್: feedback@sudha.co.in

ವಿಕಾಸ-ವಿನಾಶದ ಜುಗಲಬ್ಬಾರ್ಡ

2023
ಹೊವು
ಮುಳ್ಳು

ವರ್ಷದ ಸ್ವತಿಪಟಲದಲ್ಲಿ...

‘2023 ಹೊವು ಮುಳ್ಳು; ವಿಕಾಸ-ವಿನಾಶದ ಜುಗಲಬ್ಬಾರ್ಡ’ ವರ್ಷಾಂತ್ಯ ಸಂಚಯ ಬಹಳ ವಿಶೇಷವನಿಸಿತು. 2023ರ ಬಹುಮುಖ್ಯ ವಿದ್ಯುಮಾನಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಿ ಮುಂದೆ ಇಟಿತ್ತು. ಹಲವು ನೋವುಗಳಿಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದರೂ ಸಂತಕದ ಗಳಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಉತ್ತಾಪ ಇವುಡಿವಿವೆ. ಯುದ್ಧ, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ, ಚಂದ್ರಯಾನ 3, ಚಿನ್ ಆಟದಲ್ಲಿನ ಸಾಧನೆ, ಉತ್ತರಕಾಶಿ ಘಟನೆ, ಅಧ್ಯಾನ ಆನೆಯ ಸಾಧು, ಪರಿಸರ ಜಾಗೃತಿ... ಏನೇಲೂ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಂಚಯ ನಿಜಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷವನಿಸಿತು.

—ಮುಮುಧುರ ಎಸ್., ಹಾಸನ

ವಿಕಾಸ- ವಿನಾಶ

‘ವಿಕಾಸ-ವಿನಾಶ’; ಕುವೆಂಪು ಅವರ ‘ಶ್ರುತಾನ ಕುರುಕ್ಕೆತ್ತು’ದ ಎರಡು ಉತ್ತಿಗಳು ನೆನಪಾದವು; ‘ವಿಕಾಸಮಾಗುವುದರೊಳೆ ವಿನಾಶಮೈತಂದಪ್ಪದು’; ‘ಕಡೆಗುಂ ಪ್ರೇಲಸಾದುದು’.

—ಸಿಪಿಕೆ, ಮೈಸೂರು

ಸಂಗೀತದ ಮೌಲಿಕ ಪಾಠಗಳು

‘ಅನ್ನಪೂರ್ಣಾ ದೇವಿಯವರ ವತ್ತರಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಇರಲೀಲ್ಲ...’ (ಡಿ. 28, ಸುಮಂಗಲಾ) ಅನೋಪಚಾರಿಕ ಮಾತುಕೆ ಓದಿದೆ. ಶ್ರೀತ ಸರೋದ್ ವಾದಕ ಉಸ್ತುದ್ದು ಆಯಿತ್ತು

ಬಾನರ ಮೇರು ವೈಕ್ಕೆ ರಂಪುಗೋಲ್ಯಾವ ಹಿಂದೆ ತುಂಬ ಮೌಲಿಕ ಪಾಠಗಳಿಗೆ ಎನಿಸಿತು. ಬಾಲಕ ಆಟ್ಟೋ ಬಾನಾ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಅವಾಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರತೀಯಿ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅನುಕರಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಜ್ಞಾನಿಕ ನಾವಿನ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬಾನರ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಗೀತಗಾರನ ಮಾತುಕೆಯ ನಿರೂಪಣೆಯೂ ಸುಂದರವಾಗಿದೆ.

—ಶಿವಾನಂದ ಹೊಂಬಳ್ಳಿ

ಹಲವು ಪ್ರತೀಗಳು ‘ಯುದ್ಧ’

‘ಯುದ್ಧದ ಮರುದಿನ’ (ಡಿ. 28, ಜಿ.ವಿ. ಅನಂದಮೂರ್ತಿ) ‘ವಿಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಯ’ ಬರಹ, ಯುದ್ಧಾನಂತರದ ಭಿಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ವಿವಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲೆಗ್ನಾಂಡರ್, ಹಿಟ್ಲರರ ರಾಜ್ಯಪಾತ್ರ, ಅನ್ವಯಿತವರ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನ ಹಾಕಿ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮೇಲೆಂದುಕೊಂಡ ಹವಾಸ್‌ನ ದಡ್ಡತನ, ಇಂತಹ

ಮನೋಭಾವಗಳೇ ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಯುದ್ಧದ ಜ್ಞಾಲಾಮುಖಿಯನ್ನು ಸೈಫ್ರೋಟಿಸಿ ಅನಾಧರನ್ನೂ ವಿಧವೇಯರನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಿಸಿವೆ.

ಅಪ್ಪೇಕೆ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಒಂದು ಜನಾಂಗವನ್ನು ಹುರಿದು ಮುಕ್ಕಿ ನೊಂದ ಮಧ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ನಾಯಕವನ್ನು ಹುರಿದು ಮುಕ್ಕಿ ನೊಂದ ಮಧ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ನಾಯಕವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೇ?

—ಡಿ. ಮುರುಗ್ಳಿ ಶರೀರ ಕುಮಾರ್

ರುಚಿಗೂ ಆರೋಗ್ಯಕೂ ಕಾಡುಬಸಳಿ

‘ಕಾಡುಬಸಳಿ; ಎಲೆಯಿಂದ ಗಿಡ ಹುಟ್ಟಿ’ (ಡಿ. 28, ಯು. ಅನಂತ) ಲೇಖನ ಓದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕೈತೋಟದಲ್ಲಿಯೂ ಎಲೆ ಬಿದ್ದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಚಿಗುರಿ ಬೆಳೆದು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾನೂ ಉರಿಮಾತ್ತ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಇದನ್ನು ಒಳಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಎಲೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಚಟ್ಟಿ ಇಡ್ಲಿ-ರೊಟಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ರುಚಿ.

—ಕೊಡಿಮ ಬರಹಕೋಡು